

Betyg och stöd från årskurs 6 till 9, 2017–2019

Sammanfattning

I den här promemorian redovisas elevernas resultatutveckling från årskurs 6 till 9 i grundskolan och även skolornas insatser i form av särskilt stöd. De elever som lämnade årskurs 9 våren 2019 är den fjärde elevkullen som också fick betyg i årskurs 6. I analysen av särskilt stöd för gruppen där vi har uppgift om betyg i årskurs 6 och årskurs 9 så kan tre årskullar följas över tid.

Elevernas betyg och stöd i olika årskurser går bara att följa över tid för elever som har ett svenskt personnummer. Det innebär att elever som invandrat till Sverige och som saknade ett svenskt personnummer vid tiden för statistikinsamlingen inte ingår i analysen.

Promemorian är en kunskapssammanställning med beskrivande statistik som kan användas som underlag i huvudmännens och Skolverkets fortsatta arbete.

De flesta uppnår godkända betyg

De allra flesta eleverna uppnår godkända betyg (A–E) både i årskurs 6 och 9. Alla elever avslutar dock inte grundskolan med godkända betyg. Drygt 60 procent av de elever som inte har uppnått godkänt betyg i minst ett ämne i årskurs 6 har inte heller uppnått godkänt betyg i minst ett ämne då de avslutar årskurs 9.

Oavsett ämne är det vanligast att eleverna har fått samma slutbetyg i årskurs 9 som betyget i årskurs 6. Störst andel elever som fått ett högre betyg i årskurs 9 än i årskurs 6 är det i ämnena modersmål, svenska som andraspråk och hem- och konsumentkunskap. Lite drygt hälften av eleverna har uppnått ett högre betyg i dessa ämnen. Matematik är det enda ämne där det är vanligare med ett lägre än ett högre betyg i årskurs 9 jämfört med årskurs 6. Det var 39 procent av eleverna som fick ett lägre betyg i matematik i årskurs 9 än i årskurs 6.

Närmare hälften av de elever som saknar godkända betyg i flera ämnen i årskurs 6 och 9 har fått särskilt stöd

Av samtliga som lämnade årskurs 9 år 2019 var det 11 procent som hade fått särskilt stöd någon gång under årskurs 7, 8 och/eller 9. Andelen har varit i princip densamma under de studerade åren.

Av de som lämnade årskurs 9 år 2019 var det totalt sett 19 400 elever som inte hade uppnått godkänt betyg i minst ett läst ämne i årskurs 6. Av de elever som saknade godkänt betyg i *ett* ämne var det 24 procent som fått särskilt stöd under årskurs 7, 8 och/eller 9. Bland de som avslutade årskurs 9 år 2019 och som inte hade uppnått godkända betyg i *flera* ämnen i årskurs 6 var det 45 procent som hade fått särskilt stöd under årskurs 7, 8 och/eller 9. Andelarna låg på ungefär samma nivåer för motsvarande grupper som avslutade årskurs 9 år 2017 och år 2018.

Även om enskilda elever saknade särskilt stöd vid mättillfället i årskurs 7, 8 och 9, kan skolan till exempel ha gjort bedömningen att extra anpassningar varit tillräckliga. Eleverna kan också ha fått särskilt stöd senare under läsåret, efter att informationen om det särskilda stödet rapporterades in till Skolverket.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
De flesta uppnår godkända betyg.....	1
Närmare hälften av de elever som saknar godkända betyg i flera ämnen i årskurs 6 och 9 har fått särskilt stöd	1
Bakgrund och innehåll.....	4
Betyg – regelverk och jämförbarhet.....	4
Särskilt stöd inom ramen för ett åtgärdsprogram	5
Begränsningar i data.....	5
Disposition.....	6
Förändring av betygen från årskurs 6 till årskurs 9	7
Elevernas resultat i årskurs 6.....	7
Elevernas resultatutveckling till årskurs 9	8
Förändring av resultaten i olika ämnen.....	9
Förändring av resultatet i matematik.....	11
Särskilt stöd för elever som inte uppnår godkända betyg.....	12
Resultat i årskurs 6 och särskilt stöd	13
Resultat i årskurs 9 och särskilt stöd	14
Behörighet till gymnasieskolans nationella program.....	18
Elevernas resultatutveckling till årskurs 9	18
Resultat i årskurs 9 och särskilt stöd	20
Underlag för analysen	23
Datakällor och population.....	23

Bakgrund och innehåll

Betyg i *grundskolan* ges från hösten i årskurs 6. De betyg som ingår i Sveriges officiella statistik och som samlas in av Skolverket är betyg satta i slutet av årskurs 6 och i slutet av årskurs 9. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som är i behov av särskilt stöd. Uppgifter om särskilt stöd ingår i den officiella statistiken om elever i grundskolan och avser hösten i årskurs 1 till 9. Det är alltså möjligt att relatera uppgifter om särskilt stöd till elevernas betyg och vice versa.

Betyg – regelverk och jämförbarhet

Eleverna får *terminsbetyg* i slutet av varje termin från höstterminen i årskurs 6 till och med höstterminen i årskurs 9. Resultat i årskurs 6 avser vårens terminsbetyg. *Slutbetyg* sätts i slutet av våren i årskurs 9 eller när ett ämne har avslutats. Det är med slutbetyget som eleven söker in till gymnasieskolan. I terminsbetygen bedöms elevens kunskaper mot de delar av kunskapskraven som rör det som undervisningen har behandlat. När betyg sätts i slutet av årskurs 6 och 9 bedöms elevernas kunskaper mot samtliga kunskapskrav för respektive årskurs.¹

Betygen anges med betygsskalan A–F, där A–E står för godkända resultat medan F står för ett ej godkänt resultat. Om det inte finns underlag för att göra en bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne, på grund av att eleven varit frånvarande, ska betyg inte sättas i ämnet. Det markeras då med ett streck (-) i betygskatalogen och i betygsdokumenten. Skolan har ett långtgående ansvar för att ge elever stöd så att de uppnår kunskapskraven för lägst betyget E i alla ämnen. Om det särskilda stödet för en elev inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar kan rektor ta beslut om att anpassa studiegången.² Anpassad studiegång innebär att skolan frångår timplanen för en elev, till exempel genom att ta bort ämnen. Om ett eller flera ämnen anpassats bort för en elev ska det anges i slutbetyget.³

Syftet med terminsbetyg är i huvudsak att ge ökad tydlighet i informationen om elevernas kunskapsutveckling till elever, vårdnadshavare och beslutsfattare.⁴ Slutbetyget sammanfattar elevens visade kunskaper i slutet av grundskolan och i relation till kunskapskraven i årskurs 9.

I årskurs 9 sattes slutbetyg enligt det mål- och kunskapsrelaterade systemet för första gången läsåret 1997/98. Sedan läsåret 2012/13 ges betyg enligt den nya betygsskalan (A–F). Terminsbetyg i årskurs 6 infördes läsåret 2012/13.

¹ 10 kap. 19 § skollagen (2010:800).

² 3 kap. 12 § skollagen (2010:800).

³ För mer information om anpassad studiegång, se <http://www.skolverket.se/skolutveckling/studie-och-yrkesvagledning/val-och-vagledning/syv-grundskola/anpassad-skolgang-1.209939>.

⁴ Prop. 2008/09:66. En ny betygsskala, s. 7.

Alla ämnen behöver inte läsas i varje årskurs. Har eleverna inte fått undervisning i ett ämne under årskurs 6 ska inget betyg sättas i ämnet.⁵ Det innebär alltså att antalet ämnen som eleverna läser och där betyg sätts varierar. Att alla elever inte läser samma och lika många ämnen under årskurs 6 påverkar jämförbarheten i resultaten över tid samt möjligheten att jämföra mellan län, kommuner och skolenheter. Majoriteten av eleverna får dock undervisning i samtliga obligatoriska ämnen under årskurs 6.

De elever som lämnade årskurs 9 våren 2019 är den fjärde elevkullen som också fick betyg i årskurs 6. De är alltså den fjärde elevkullen i grundskolan vars resultatutveckling går att följa över tid.

Särskilt stöd inom ramen för ett åtgärdsprogram

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som är i behov av särskilt stöd därför att det befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Rektorn ansvarar för att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och när åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.⁶ Åtgärdsprogrammen är ett arbetsredskap i skolans arbete med elever i behov av särskilt stöd, samtidigt som de utgör en skriftlig dokumentation av behovet av stöd och vilka åtgärder som ska vidtas.

Skolverket samlar varje höst in uppgifter om särskilt stöd i grundskolan.⁷ Sedan 2014 görs detta på individnivå. Det gör det möjligt att koppla uppgifter om särskilt stöd till elevernas betyg och vice versa. För de elever som gick ut årskurs 9 våren 2019, finns uppgifter om särskilt stöd per elev för hösten i årskurs 7, hösten i årskurs 8 samt för hösten i årskurs 9. När det gäller analysen av särskilt stöd för gruppen där vi har uppgift om betyg i årskurs 6 och årskurs 9, som görs inom ramen för denna PM, så kan elever följas över tid under tre läsår.

Begränsningar i data

Elevernas betyg och stöd i olika årskurser går bara att följa över tid för elever som har ett svenskt personnummer. Elever som saknar uppgift om personnummer ingår därför inte i analysen. Det innebär alltså att elever som invandrat till Sverige och inte haft ett svenskt personnummer vid tiden för statistikinsamlingen inte ingår i analysen.

Utifrån statistiken går det inte att få en fullständig bild av hur skolorna ger elever stöd. Uppgifter om extra anpassningar samlas inte in av Skolverket. Stöd i form av extra anpassningar är en insats av mindre ingripande karaktär som normalt är

⁵ 10 kap. 15 §, skollagen (2010:800); 6 kap. 12 §, skolförordningen (2011:185).

⁶ 3 kap. 8 och 9 §§, skollagen (2010:800).

⁷ Uppgifterna om särskilt stöd i den här promemorian avser särskilt stöd inom ramen för ett åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § i skollagen (2010:800). För mer information om särskilt stöd, se Skolverket (2020). PM - Särskilt stöd i grundskolan läsåret 2019/20.

möjlig att genomföra inom ramen för den ordinarie undervisningen. Det behöver inte fattas något formellt beslut om denna stödsats.⁸

Uppgift om särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 innebär att en elev haft *inrapporterat åtgärdsprogram*⁹ per den 15 oktober det aktuella läsåret. I tidigare återkontakter som Skolverket haft med skolor har det framkommit att flera skolor inte fattat beslut om åtgärdsprogram förrän senare under terminen. Elever som inte uppges ha särskilt stöd inom ramen för ett åtgärdsprogram i Skolverkets insamling kan alltså ha fått det senare under årskursen.

Den analys som presenteras i den här promemorian är till stor del en uppdatering av den [analys som publicerades 2018](#) och som belyste den grupp som slutade grundskolan 2017. I de avslutande avsnitten om särskilt stöd ingår en jämförelse mellan de som avslutade årskurs 9 år 2019 och de som avslutade årskurs 9 föregående två läsår.

Disposition

Utgångspunkten för analysen är en uppföljning av resultaten för de elever som fick terminsbetyg i årskurs 6 våren 2016 och som avslutade årskurs 9 våren 2019. Resultaten presenteras i tre avsnitt. Först presenteras förändringen av betygen mellan årskurs 6 och 9. Därefter kopplas resultaten till uppgifter om särskilt stöd i årskurs 7, 8 och 9. I avsnitt tre presenteras resultaten utifrån behörighet till gymnasieskolans nationella program. I både avsnitt två och tre jämförs resultaten för dem som lämnade årskurs 9 2019 med motsvarande statistik för de som lämnade årskurs 9 år 2017 respektive år 2018. I bilaga 1 beskrivs de data som analysen bygger på.

I löpande text i avrundas sifferuppgifter till tre informationsbärande siffror. Det betyder till exempel att 103 672 elever anges som 104 000 elever och att 7 256 elever anges som 7 260 elever. Alla beräkningar utgår dock från icke avrundade uppgifter.

⁸ 3 kap. 5a §, skollagen (2010:800).

⁹ Enligt 3 kap 9 § skollagen (2010:800).

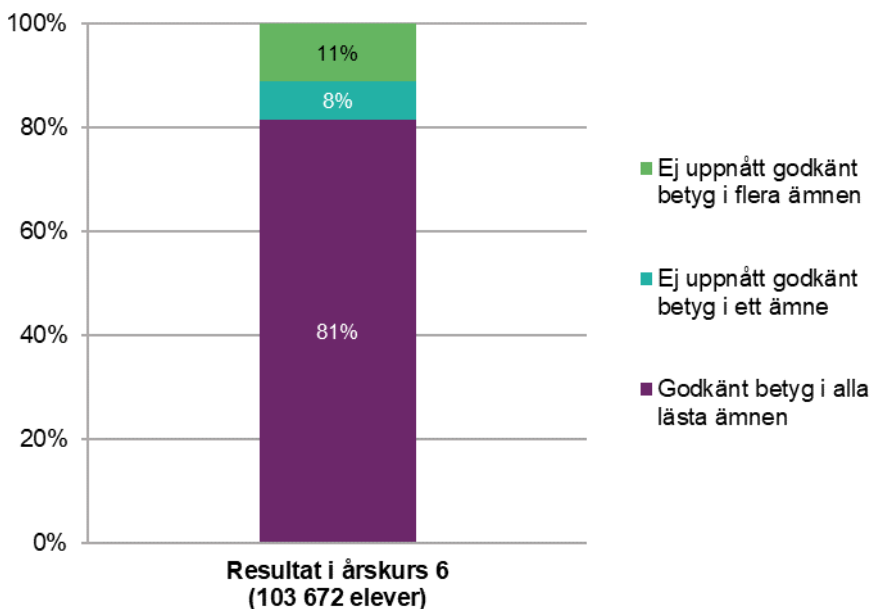
Förändring av betygen från årskurs 6 till årskurs 9

I det här avsnittet presenteras resultatbilden för eleverna i årskurs 6 våren 2016 och hur den har förändrats i årskurs 9 våren 2019.

Elevernas resultat i årskurs 6

Diagram 1 visar elevernas resultat i årskurs 6 år 2016 för de som avslutade årskurs 9 år 2019. Resultaten avser nästan 104 000 elever, de elever för vilka det finns uppgift om betyg i både årskurs 6 och 9.

Diagram 1. Resultat i årskurs 6 år 2016 för de som avslutade årskurs 9 år 2019.

Majoriteten, 81 procent av eleverna, har godkända betyg (A–E) i alla ämnen de läst i årskurs 6. Närmare 8 procent av eleverna har inte uppnått godkänt betyg, och fått betyget F, streck (-) eller anpassad studiegång, i *ett* ämne. 11 procent av eleverna har inte uppnått godkänt betyg i *två eller flera* ämnen. Av de som saknar godkänt betyg i *ett* ämne har de flesta, omkring 7 260 elever, ej godkänt betyg F. Antalet elever som saknar underlag för bedömning och har streck (-) är 611 medan 34 elever har anpassad studiegång.

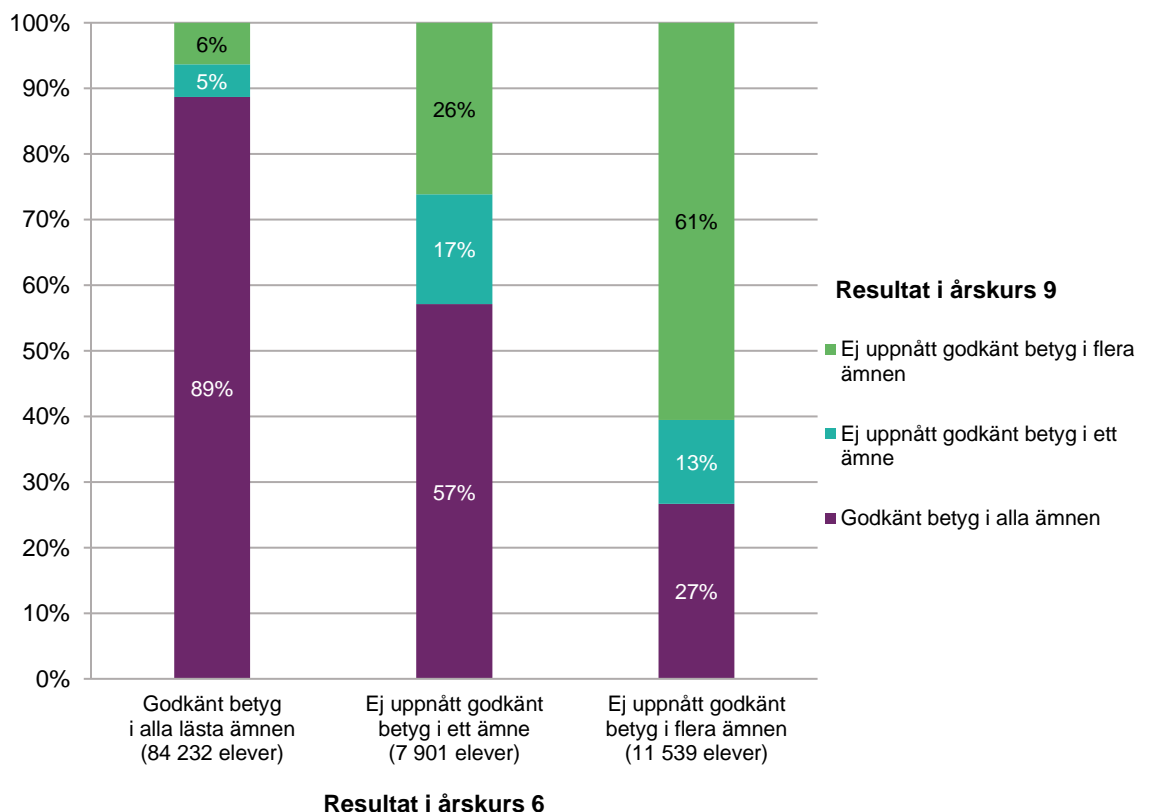
De ämnen som flest elever inte har uppnått godkänt betyg i är engelska och matematik. Svenska som andraspråk är dock det ämne där störst andel elever inte har uppnått godkänt betyg. Det var nästan en tredjedel som fick betyget F av de som läste svenska som andraspråk. Det är ett ämne som riktar sig till elever med annat förstaspråk än svenska och omfattar nästan 10 procent av eleverna i årskurs 6 våren 2016.

I gruppen som inte har uppnått godkänt betyg i ett läst ämne är 55 procent pojkar. Andelen pojkar i gruppen som inte har uppnått godkänt betyg i flera ämnen är 62 procent. Det är en större andel elever som invandrat sent till Sverige bland dem som inte har uppnått godkänt betyg i minst ett ämne i jämförelse med dem som uppnått godkända betyg i alla (lästa) ämnen. När det gäller elever som saknar godkänt betyg i två eller flera ämnen syns skillnader beroende på föräldrars utbildningsbakgrund. Bland elever med förgymnasialt utbildade föräldrar var det 45 procent som inte har uppnått godkänt betyg i två eller flera ämnen i årskurs 6. Motsvarande andel bland elever med gymnasialt utbildade föräldrar var 14 procent. Bland elever med eftergymnasialt utbildade föräldrar var andelen 6 procent.

Elevernas resultatutveckling till årskurs 9

De flesta av dem som uppnår godkända betyg i alla lästa ämnen i årskurs 6 gör det även tre år senare när de avslutar årskurs 9. Bland dem som inte uppnått godkända betyg i årskurs 6 ser dock resultaten lite olika ut. Diagram 2 visar hur det gått i årskurs 9 för elever med olika resultat i årskurs 6.

Diagram 2. Resultat i årskurs 9 år 2019 för elever med uppgift om resultat i årskurs 6.

Den största delen av eleverna återfinns i den första stapeln i diagrammet, det vill säga bland dem som uppnått godkända betyg (A–E) i alla ämnen som de läst i

årskurs 6. Majoriteten av dessa elever har även nått godkända betyg i alla ämnen i årskurs 9, men 11 procent har inte gjort det. Här finns dock viss reservation för att antalet ämnen kan skilja sig åt mellan årskurs 6 och 9. ”Alla ämnen” kan i vissa fall innebära fler ämnen i årskurs 9 än i årskurs 6, eftersom betyg i årskurs 6 endast sätts i de ämnen eleven undervisats i under den aktuella terminen.

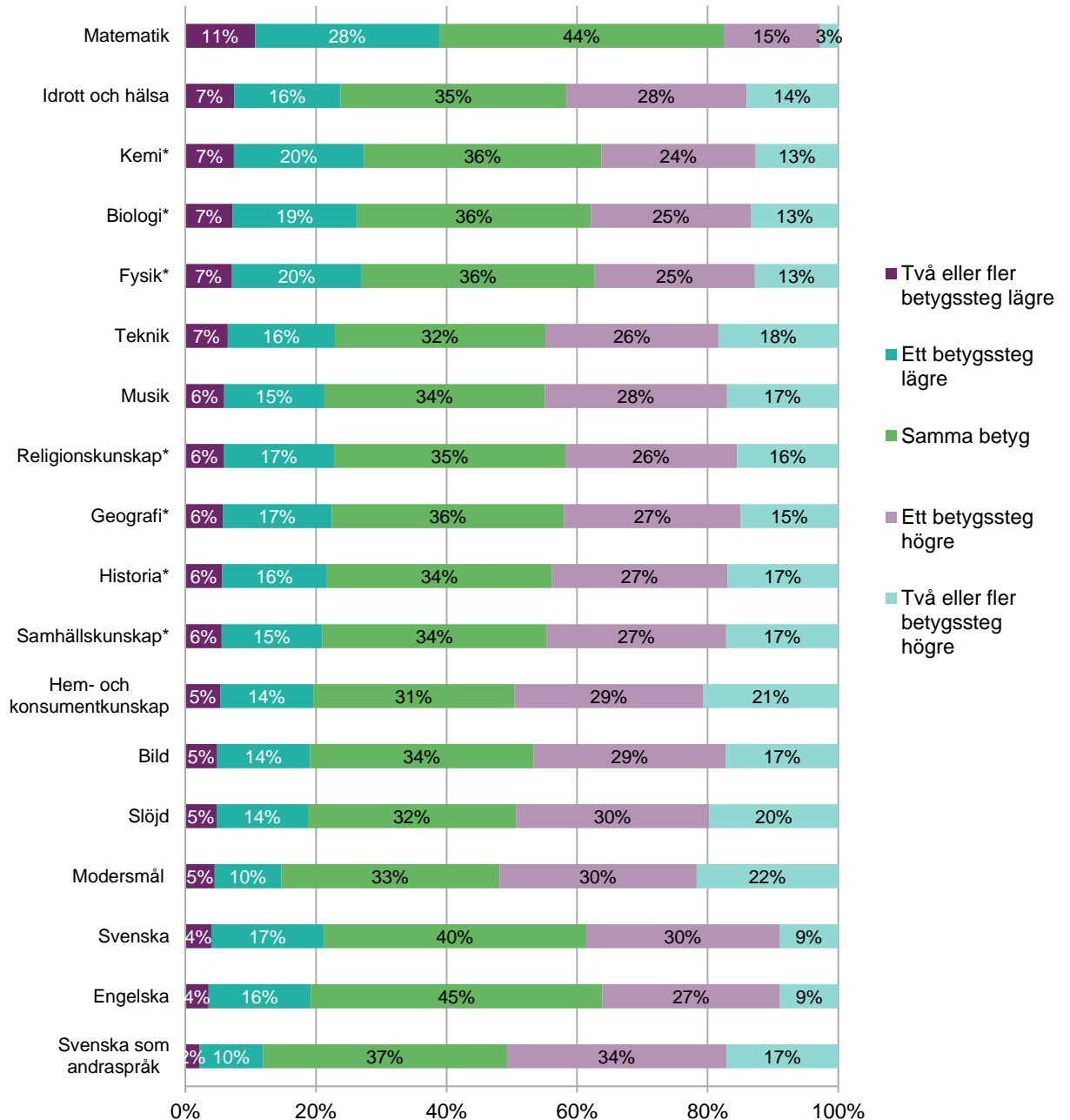
Den mittersta stapeln visar resultaten i årskurs 9 för elever som inte har uppnått godkänt betyg, och fått F, streck (-) eller anpassad studiegång, i *ett* ämne i årskurs 6. Av dessa elever har över hälften, 57 procent, uppnått godkända betyg till årskurs 9. 43 procent av dessa elever saknar fortfarande godkända betyg i ett eller flera ämnen i årskurs 9. De flesta, omkring 6 220 elever har fått ej godkänt betyg F. Av dem som har ej godkänt betyg i *ett* ämne saknar 446 elever underlag för bedömning och har streck (-) medan 322 elever har anpassad studiegång. Även här finns viss reservation för att eleverna kan ha läst och fått betyg i färre ämnen i årskurs 6 än i årskurs 9.

Stapeln längst till höger visar resultaten i årskurs 9 för elever som inte uppnått godkänt betyg i *flera* ämnen i årskurs 6. Av dem har 27 procent uppnått godkända betyg i alla ämnen då de slutar årskurs 9. Majoriteten, 73 procent, har alltså inte uppnått godkänt betyg i minst ett ämne. Drygt 60 procent, närmare 6 990 elever, har inte uppnått godkända betyg i flera ämnen.

Förändring av resultaten i olika ämnen

Majoriteten av eleverna når samma betyg eller ett högre betyg i årskurs 9 än i årskurs 6, men resultaten varierar mellan olika ämnen. Diagram 3 visar förändringen av elevernas betyg mellan de två årskurserna i olika ämnen. Jämförelsen av elevernas ämnesbetyg görs för elever som har fått betyg A–F både i årskurs 6 och 9.

Diagram 3. Andel (%) elever med lägre, samma eller högre betyg i årskurs 9 jämfört med i årskurs 6.

NOT: Avser elever med betyg A–F i årskurs 6 och 9. Antalet elever varierar mellan 7 730–10 200 i de olika ämnena. *För de natur- och samhällsorienterande ämnena ingår inte resultaten för elever med blockbetyg. I årskurs 6 fick 22 procent av eleverna blockbetyg våren 2016.

Störst andel elever som har fått ett högre betyg i årskurs 9 än i årskurs 6 är det i ämnena modersmål, svenska som andraspråk och hem- och konsumentkunskap.

Störst andel elever som har fått ett lägre betyg i årskurs 9 än i årskurs 6 är det i matematik, följt av kemi, fysik, biologi och idrott och hälsa.

Vid tolkning av resultaten är det viktigt att ta hänsyn till så kallade golv- och takeffekter. Med det menas att elever med F i årskurs 6 inte kan ges ett lägre betyg i årskurs 9, medan elever med A inte kan ges ett högre betyg. I ämnen med hög andel F finns det färre elever som kan få ett lägre betyg och i ämnen med en hög andel A finns det färre som kan få ett högre betyg. I årskurs 6 är andelen med F som störst i svenska som andraspråk. I diagrammet är det också just i svenska som andraspråk som minst andel har fått ett lägre betyg i årskurs 9 än i årskurs 6. Det kan alltså till viss del förklaras av golveffekten. Störst andel med A i årskurs 6 är det i engelska och i modersmål, där 19 respektive 13 procent uppnått högsta betyg.

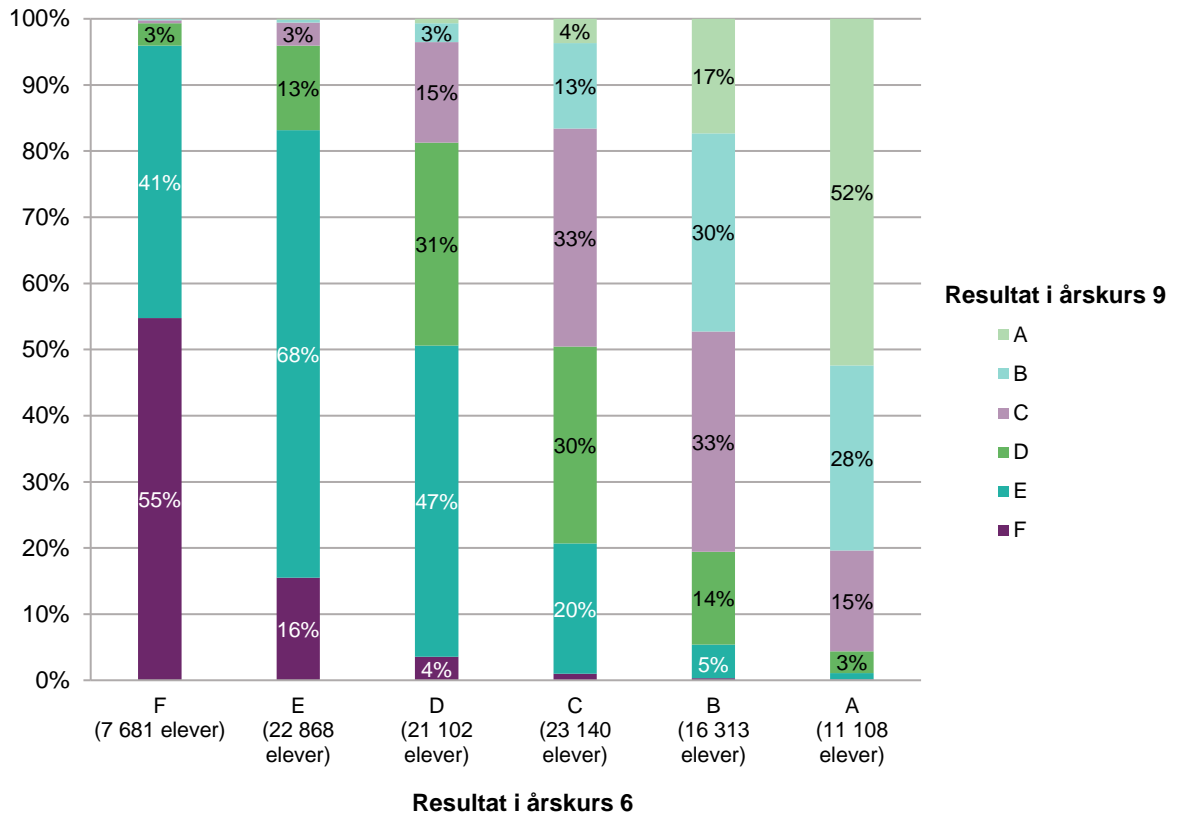
Det finns skillnader i hur flickors och pojkars betyg har förändrats. Det är en större andel flickor än pojkar som får högre betyg i årskurs 9 än de hade i årskurs 6. Undantaget är ämnet idrott och hälsa där något större andel pojkar än flickor fått högre betyg i årskurs 9.

Förändring av resultatet i matematik

Ämnet matematik skiljer sig från övriga ämnen. Det är det ämne där både andelen med samma betyg och andelen som fått lägre betyg är som störst, jämfört med övriga ämnen. Totalt har 39 procent ett lägre betyg i matematik i årskurs 9 än i årskurs 6. Bland dem har 28 procent ett betygssteg lägre och 11 procent två eller flera betygssteg lägre.

Diagram 4 visar resultatförändringen för elever med respektive betygssteg i årskurs 6. I den första stapeln visas betygen i årskurs 9 för elever med F i årskurs 6. I den andra stapeln visas betygen i årskurs 9 för elever med E i årskurs 6, och så vidare.

Diagram 4. Förändring av resultat i matematik mellan årskurs 6 och 9.

Totalt finns uppgifter för drygt 102 200 elever med uppgift om betyg A–F i matematik i både årskurs 6 och 9.

Diagrammet visar att 55 procent av eleverna som fick betyg F i årskurs 6 fick samma betyg i årskurs 9. Av de som fick betyg E i årskurs 6 var det nästan sju av tio som fick samma betyg i årskurs 9. För de med betyg A i årskurs 6 var det lite drygt hälften som fortfarande fick det högsta betyget i årskurs 9.

Bland eleverna med betygen D, C eller B i årskurs 6 har däremot en relativt stor andel elever lägre betyg i årskurs 9 än i årskurs 6. Det är alltså framförallt elever med betygen D, C eller B i årskurs 6 som står för den stora andelen som fått ett lägre betyg i årskurs 9.

I matematik är skillnaden liten mellan pojkarnas och flickornas resultatförändring.

Särskilt stöd för elever som inte uppnår godkända betyg

Om en elev riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska skolan skyndsamt sätta in stöd för eleven. I första hand ska stödet ges inom den ordinarie undervisningen, genom extra anpassningar. Stödet måste dock alltid utformas

utifrån varje elevs behov och ibland räcker inte extra anpassningar. Om skolan bedömer att en elev behöver särskilt stöd ska skolan utarbeta ett åtgärdsprogram. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.¹⁰

I analysen nedan kopplas betygen till uppgifter om särskilt stöd. Det finns ingen statistik på hur många elever som omfattas av extra anpassningar. I analysen ingår alltså enbart elever med uppgift om särskilt stöd inom ett åtgärdsprogram hösten i årskurs 7, 8 och 9. I det här avsnittet visas statistik, förutom för de som lämnade årskurs 9 år 2019, även för de som lämnade årskurs 9 åren 2017 och 2018.

För personer som lämnade årskurs 9 år 2019 var det sammantaget 11 procent som har fått särskilt stöd i minst en årskurs. Motsvarande andel för de som lämnade årskurs 9 år 2017 var också 11 procent. För de som lämnade årskurs 9 år 2018 var andelen 10 procent.

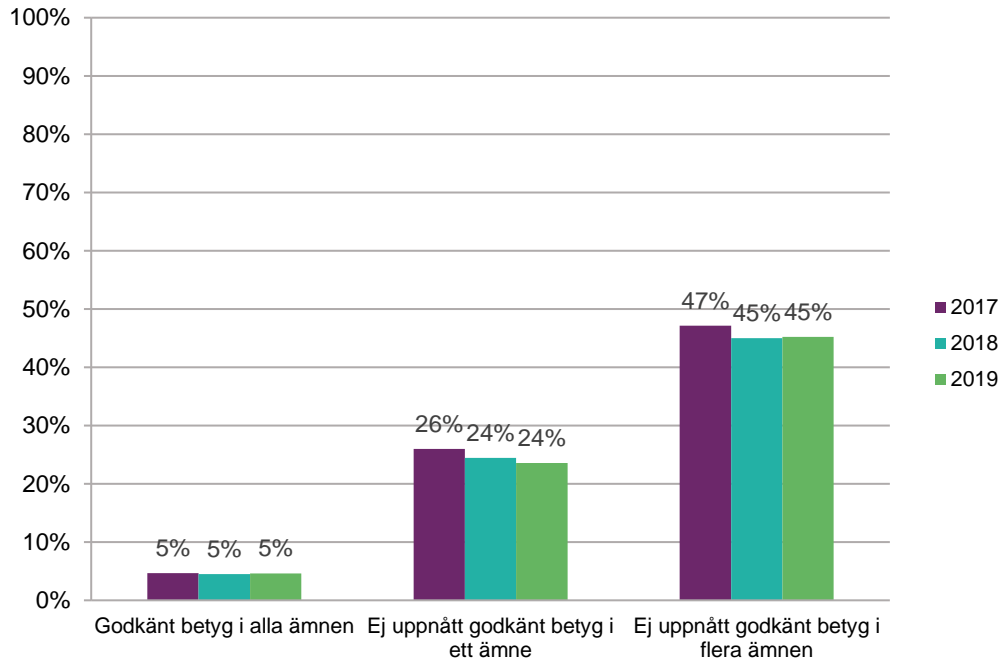
Resultat i årskurs 6 och särskilt stöd

Ett av syftena med att införa betyg från årskurs 6 var att betygen skulle underlätta upptäckten av elever i behov av stöd. Upptäcks eleverna tidigt har skolan större möjlighet att sätta in stöd för att ge eleverna förutsättningar att nå godkända betyg när de avslutar grundskolan.¹¹ Diagram 5 visar andelen elever med särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9, bland elever med olika resultat i årskurs 6 för elever som lämnade årskurs 9 åren 2017–2019.

¹⁰ Enligt 3 kap 9 § skollagen (2010:800).

¹¹ Prop. 2009/10:219 *Betyg från årskurs 6 i grundskolan*.

Diagram 5. Andel (%) elever med särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 utifrån elevernas resultat i årskurs 6. För elever som lämnade årskurs 9 åren 2017–2019

Resultat i årskurs 6

I de tre staplarna till vänster i diagram 5 ser vi att 5 procent av eleverna som uppnått godkänt betyg i *alla* ämnen i årskurs 6, har fått särskilt stöd under årskurs 7, 8 och/eller 9. Vidare visar diagrammet att omkring en fjärdedel (24–26 procent) av eleverna som inte har uppnått godkänt betyg i *ett* ämne har fått särskilt stöd under årskurs 7, 8 och/eller 9. Bland eleverna som inte har uppnått godkänt betyg i *flera* ämnen har mellan 45 och 47 procent fått särskilt stöd de aktuella åren.

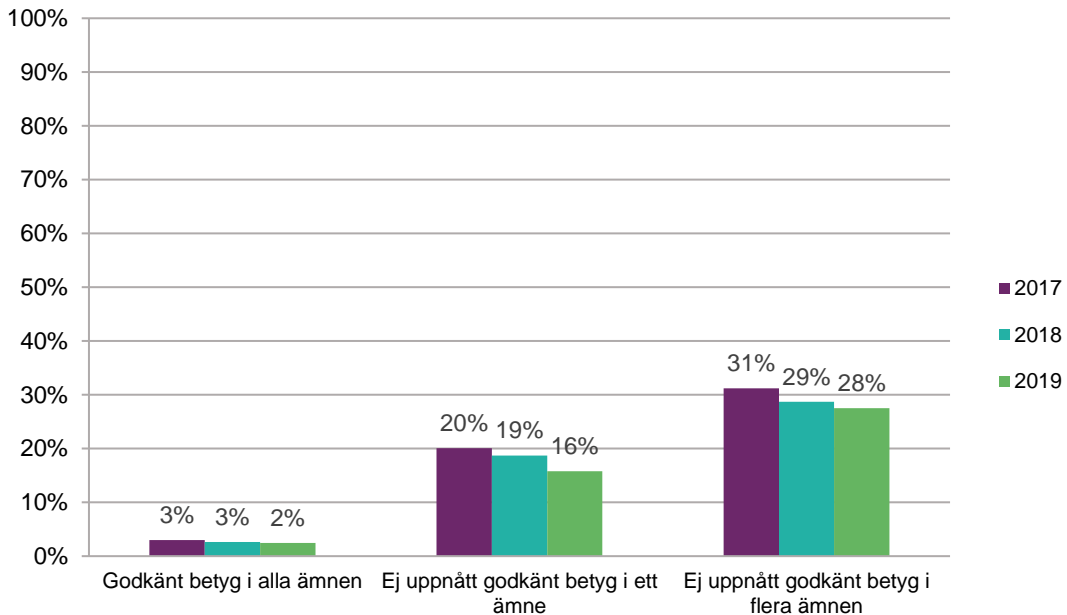
Att elever saknar särskilt stöd vid mättillfället i årskurs 7, 8 och 9, behöver inte innebära att de varit utan stöd. Skolan kan till exempel ha gjort bedömningen att extra anpassningar varit tillräckliga. Eleverna kan också ha fått särskilt stöd senare under läsåret, efter att uppgiften om det särskilda stödet rapporterades in till Skolverket.

Resultat i årskurs 9 och särskilt stöd

Om en elev under vårterminen i årskurs 6 erhållit F, streck (-), alternativt haft anpassad studiegång i minst ett ämne, signalerar detta att skolan behöver göra insatser för att eleven ska uppnå godkända slutbetyg i årskurs 9.

Diagram 6 visar elever som avslutat grundskolan med godkända betyg i alla ämnen. Den gruppen utgör den stora majoriteten av eleverna, år 2019 utgör den drygt 82 200 av totalt omkring 104 000 elever som ingår i analysen.

Diagram 6. Andel (%) elever med särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 bland elever som uppnått godkända betyg i alla ämnen i årskurs 9 åren 2017–2019 utifrån resultat i årskurs 6.

Resultat i årskurs 6

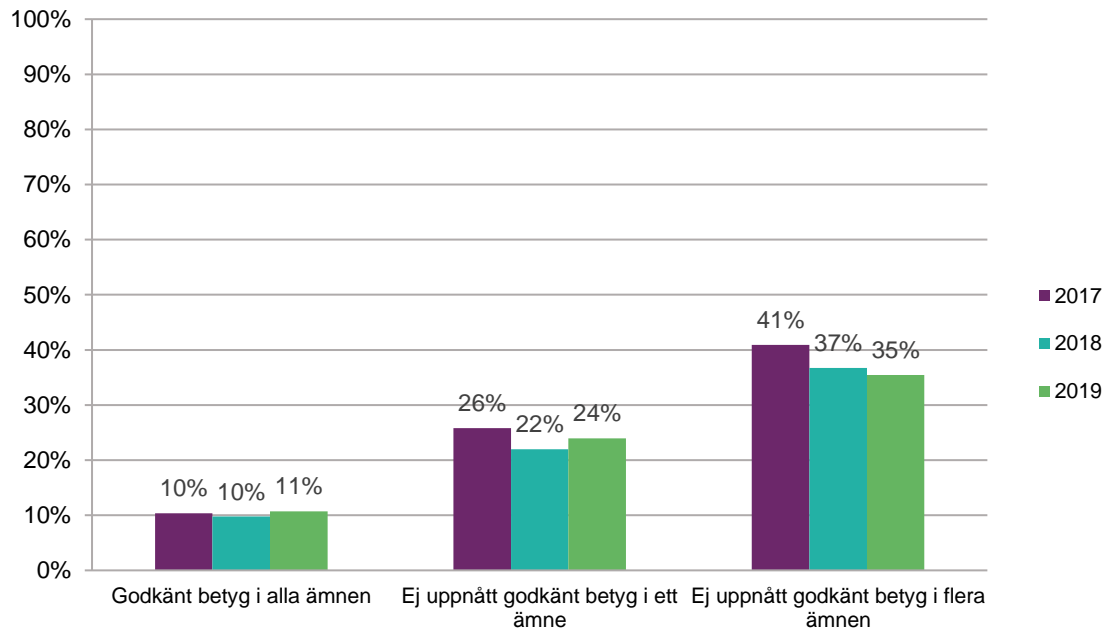
Diagrammet visar andel av eleverna som haft särskilt stöd under årskurs 7, 8 och/eller 9 och som uppnått godkänt slutbetyg i samtliga ämnen, uppdelat utifrån resultat i årskurs 6. Av de elever som lämnade årskurs 9 år 2019 och som uppnått godkända betyg i samtliga lästa ämnen – såväl terminsbetyg i årskurs 6 som slutbetyg i årskurs 9 – var det 2 procent av eleverna som haft särskilt stöd under årskurs 7, 8 och/eller 9. Motsvarande andel var 3 procent för de som lämnade årskurs 9 både 2017 och 2018.

De tre mellersta staplarna visar de elever som inte har uppnått godkänt betyg i *ett* ämne i årskurs 6, men som sedan uppnått godkända betyg i alla ämnen i årskurs 9. Det rörde sig om nästan 4 510 elever år 2019. Av dessa elever var det 16 procent som har fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9. Motsvarande andelar för de som lämnade årskurs 9 år 2017 och år 2018 var 20 respektive 19 procent.

Staplarna längst till höger visar de elever som inte har uppnått godkänt betyg i *flera* ämnen i årskurs 6, men som sedan uppnått godkända betyg i alla ämnen i årskurs 9. Det rörde sig om drygt 3 070 elever år 2019. Av dem har 28 procent fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9. Motsvarande andelar för dem som slutade årskurs 9 år 2017 och 2018 var 31 respektive 29 procent.

Diagram 7 visar de elever som saknar godkänt betyg i *ett* ämne i årskurs 9. Det rörde sig år 2019 om totalt 6 990 elever. Motsvarande antal elever år 2017 och år 2018 var 6 140 respektive 6 510.

Diagram 7. Andel (%) elever med särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 bland elever som saknar godkända betyg i ett ämne i årskurs 9 åren 2017–2019 utifrån resultat i årskurs 6.

Resultat i årskurs 6

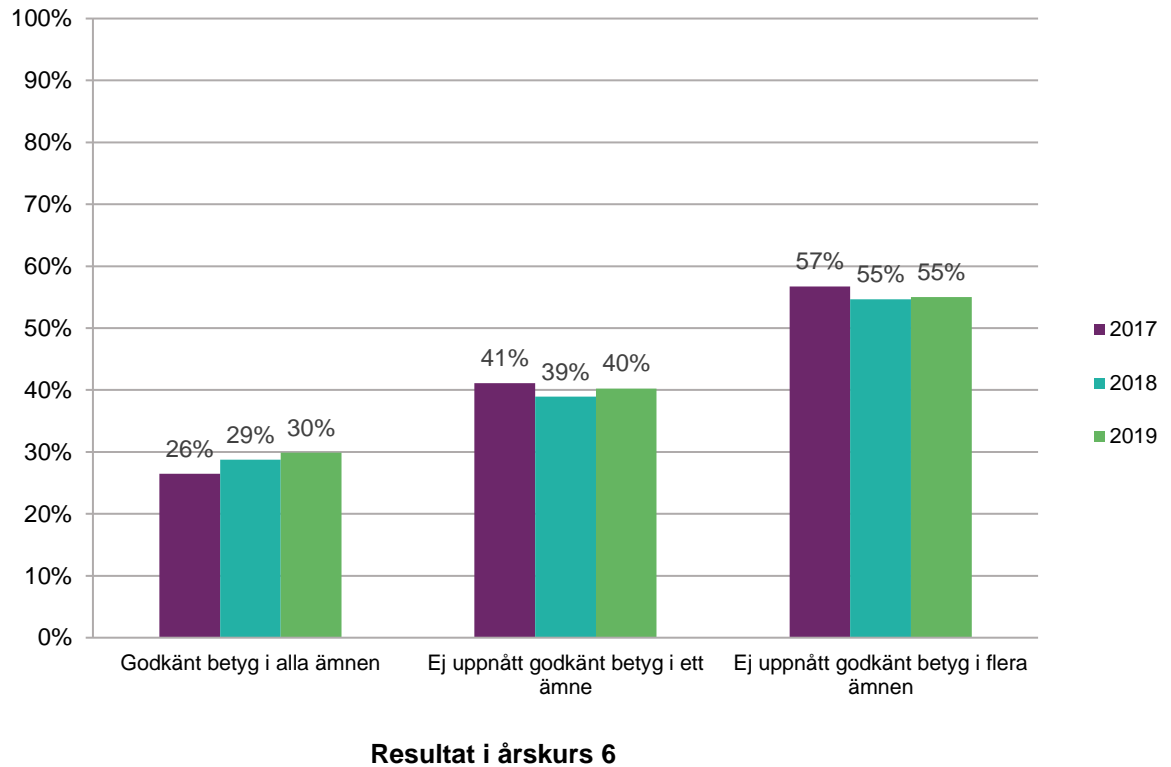
De tre staplarna till vänster visar de elever som hade godkänt betyg i *alla* ämnen i årskurs 6 men som sedan saknade godkänt i *ett* ämne då de lämnade årskurs 9. Andelen som fått särskilt stöd i denna grupp var runt 10 procent de aktuella åren.

De tre staplarna i mitten av diagrammet visar elever som saknade godkänt betyg i *ett* ämne i årskurs 6. Bland dessa var det 24 procent som fått särskilt stöd av de som lämnade årskurs 9 år 2019. Motsvarande andelar bland de som lämnade årskurs 9 år 2017 och år 2018 var 26 respektive 22 procent.

Andelen elever som fått särskilt stöd är störst bland de elever som saknade godkända betyg i *flera* ämnen i årskurs 6. Dessa grupper visas i de tre staplarna längst till höger i diagrammet. Av de som lämnade årskurs 9 år 2019 var det 35 procent som hade fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9. Motsvarande andelar för 2017 och 2018 var 41 respektive 37 procent.

Diagram 8 visar de elever som saknar godkänt betyg i *flera* ämnen i årskurs 9. Det rörde sig om närmare 14 400 elever 2019. Motsvarande antal elever år 2017 och år 2018 var 12 100 respektive 12 900.

Diagram 8. Andel (%) elever med särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 bland elever som saknar godkända betyg i flera ämnen i årskurs 9 åren 2017–2019 utifrån resultat i årskurs 6.

De tre staplarna till vänster visar de elever som hade godkänt betyg i *alla* ämnen i årskurs 6, men som sedan saknade godkänt i *flera* ämnen då de lämnade årskurs 9. Andelen som fått särskilt stöd i denna grupp var 26 procent år 2017, 29 procent år 2018 och 30 procent år 2019. De tre staplarna i mitten av diagrammet visar elever som saknade godkänt betyg i *ett* ämne i årskurs 6. Bland dessa var det, för de aktuella åren, runt 40 procent som fått särskilt stöd.

Andelen elever som fått särskilt stöd är störst bland de elever som saknade godkända betyg i *flera* ämnen i både årskurs 6 och årskurs 9. Dessa grupper visas i de tre staplarna längst till höger i diagram 8. Av de som lämnade årskurs 9 år 2018 och 2019 var det 55 procent som hade fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9. Bland de som lämnade årskurs 9 år 2017 var andelen som fått särskilt stöd 57 procent.

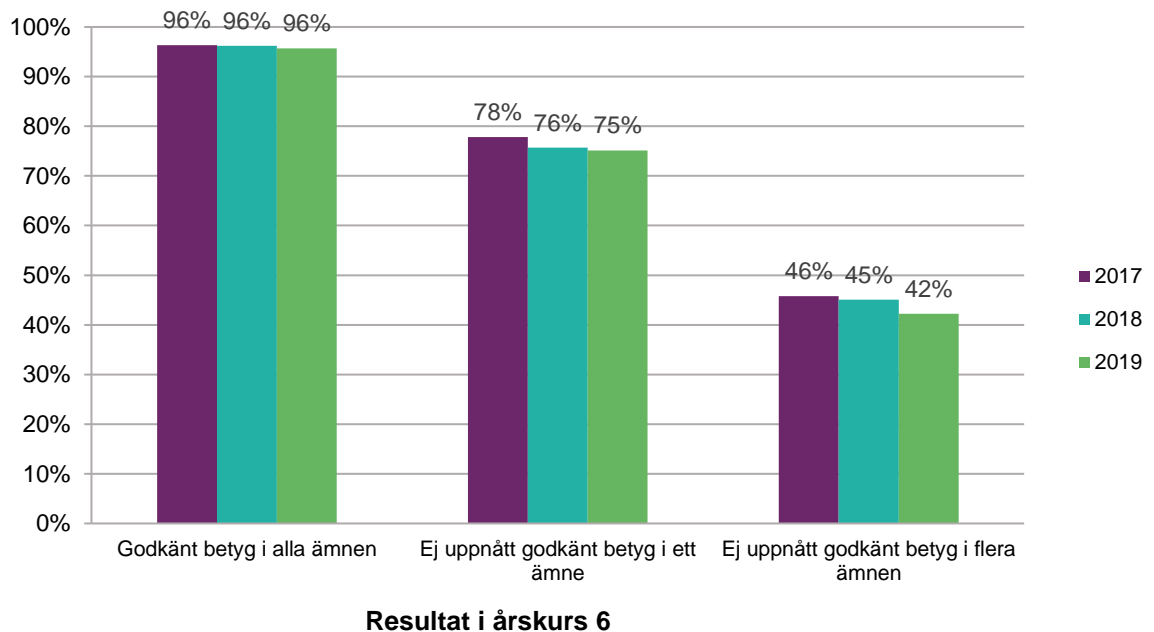
Behörighet till gymnasieskolans nationella program

I föregående avsnitt har andelen elever som har uppnått godkänt betyg i samtliga ämnen, vilket innebär godkänt betyg i minst 16 ämnen, redovisats. I följande avsnitt redovisas andelen elever som är behöriga att söka till ett nationellt program i gymnasieskolan, vilket kräver godkänt betyg i minst åtta ämnen. Uppgifterna redovisas utifrån resultaten i årskurs 6 tillsammans med insatserna i form av särskilt stöd. Även i detta avsnitt jämförs eleverna som lämnade årskurs 9 år 2019 med eleverna som lämnade årskurs 9 föregående två år.

För att en elev ska vara behörig att söka till något av gymnasieskolans nationella program krävs alltså godkända betyg i minst åtta ämnen: engelska, matematik, svenska/svenska som andraspråk samt fem övriga, valfria, ämnen. Det ger behörighet att söka till ett yrkesprogram. För att söka till ett högskoleförberedande program krävs godkända betyg i minst 12 ämnen. Tre av ämnena är även här engelska, matematik och svenska alternativt svenska som andraspråk. Beroende på val av högskoleförberedande program finns olika krav på vilka ämnen som ska ha godkänt betyg. I beskrivningen av elever som har behörighet till nationellt program används måttet för behörighet till yrkesprogram, då dessa program har lägst krav med godkänt betyg i minst åtta ämnen. Majoriteten av eleverna som är behöriga till yrkesprogram har även behörighet att söka till högskoleförberedande program.

Elevernas resultatutveckling till årskurs 9

De flesta elever uppnår godkända betyg i årskurs 6 och även godkända betyg i minst åtta ämnen när de avslutar årskurs 9, vilket innebär att de är behöriga att söka till nationellt program. Bland dem som inte uppnår godkända betyg i årskurs 6 ser dock resultaten lite olika ut. Diagram 9 visar andel elever som är behöriga till nationellt program i gymnasiet efter årskurs 9, uppdelat efter resultat i årskurs 6.

Diagram 9. Behörighet till nationellt program i gymnasieskolan 2017–2019 efter årskurs 9 utifrån resultat i årskurs 6.

Bland de elever som nådde godkänt i *alla* ämnen i årskurs 6 så har de allra flesta uppnått behörighet till nationellt program i gymnasieskolan när de avslutade årskurs 9. Det framgår av de tre staplarna till vänster i diagram 9. I diagrammet kan man se att 96 procent av dessa elever var behöriga till nationellt program i gymnasieskolan då de avslutade årskurs 9 samtliga tre år som studerats, 2017–2019.

De tre mittersta staplarna visar andelen behöriga elever till nationellt program bland elever som inte har uppnått godkänt betyg i *ett* ämne i årskurs 6. Av dessa elever har mellan 75 procent och 78 procent blivit behöriga till nationellt program i gymnasieskolan de aktuella åren. Det är alltså omkring en fjärdedel av dessa elever som saknar godkända betyg i minst ett av ämnena engelska, matematik och svenska alternativt svenska som andraspråk, eller inte erhållit godkänt betyg i totalt åtta ämnen.

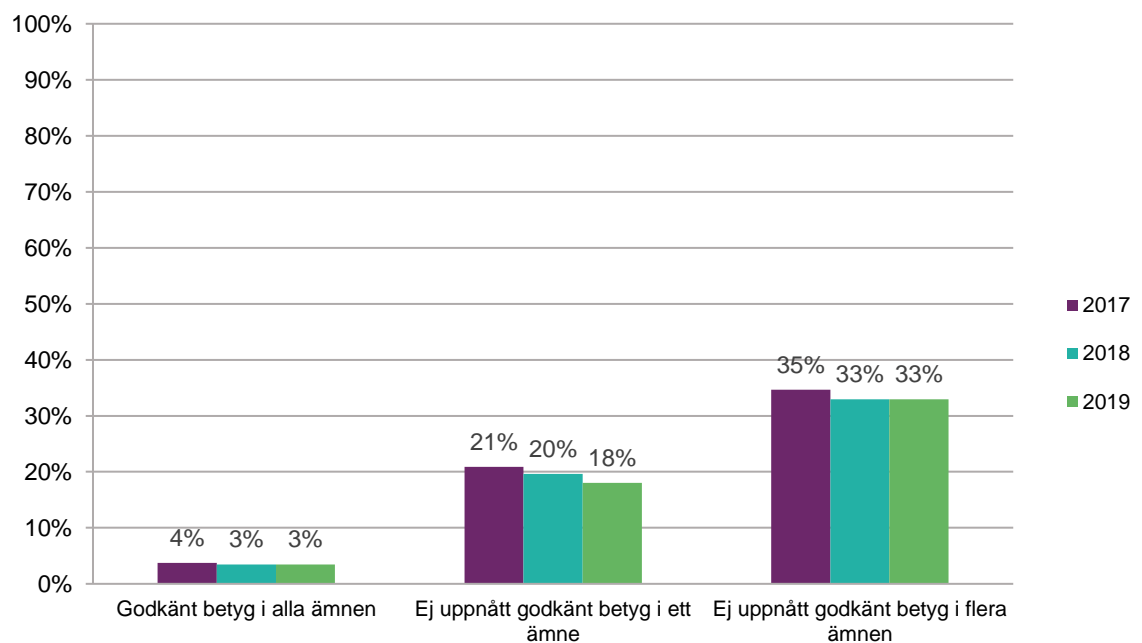
Staplarna längst till höger visar andel behöriga till nationellt program för elever som inte uppnått godkänt betyg i *flera* ämnen i årskurs 6. Av dem har mellan 42 procent och 46 procent uppnått behörighet till nationellt program då de avslutat årskurs 9 de aktuella åren. Det är därmed drygt hälften som inte har uppnått behörighet till nationellt program. Gruppen elever som inte har uppnått godkänt betyg i flera ämnen i årskurs 6, och som sedan inte blev behöriga till nationellt program när de avslutade årskurs 9, omfattade de aktuella åren mellan 5 830 elever och 6 660 elever.

Resultat i årskurs 9 och särskilt stöd

Ett F i årskurs 6 signalerar att skolan behöver göra insatser för att eleven ska uppnå godkända betyg. Insatserna behöver inte vara i form av särskilt stöd, utan kan ges genom extra anpassningar inom den ordinarie undervisningen. Målet är att alla elever ska avsluta grundskolan med minst godkända betyg.

Diagram 10 visar andelen elever som fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 av de elever som efter årskurs 9 var behöriga till nationellt program, uppdelat efter resultat vårterminen i årskurs 6. Majoriteten av eleverna som avslutade årskurs 9 åren 2017–2019 var behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan. Antalet var mellan 84 400 elever och 91 400 elever för dessa år.

Diagram 10. Andel (%) elever som haft särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 av de elever i årskurs 9 som har uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan 2017–2019, utifrån resultat i årskurs 6.

Resultat i årskurs 6

Bland elever som efter årskurs 9 blivit behöriga till nationellt program i gymnasieskolan har majoriteten uppnått godkända betyg i *alla* lästa ämnen i årskurs 6. Av dessa har 3–4 procent fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 de aktuella åren, vilket de tre staplarna längst till vänster visar.

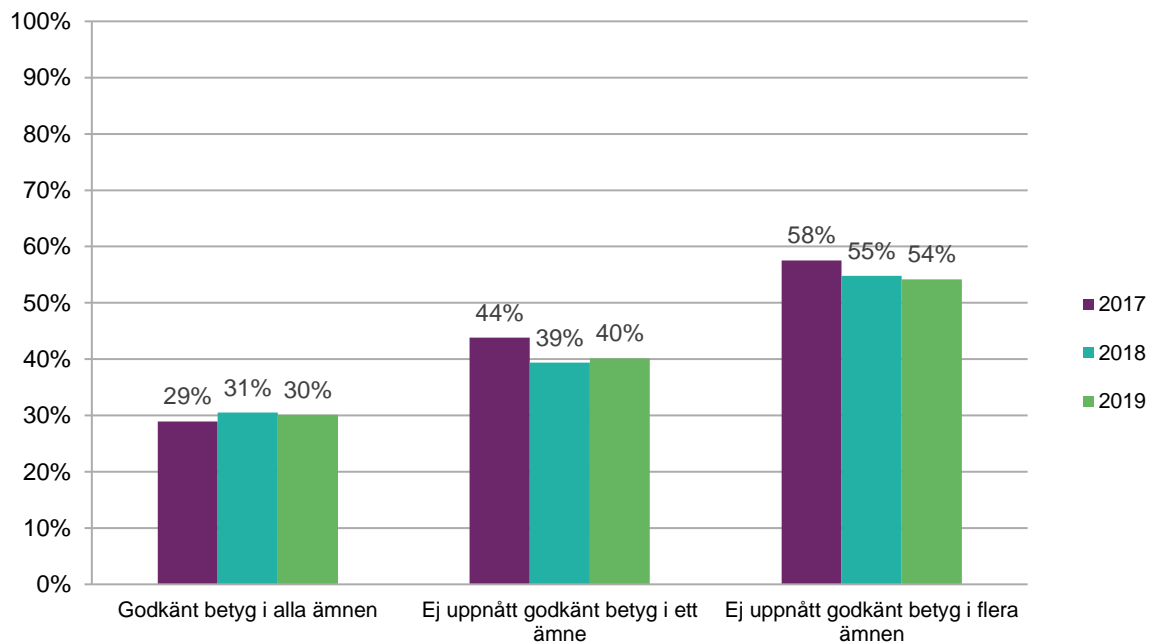
De tre mellersta staplarna visar andelen elever med särskilt stöd av de elever som efter årskurs 9 blivit behöriga till nationellt program, men som i årskurs 6 inte har uppnått godkänt betyg i *ett* ämne. Omkring en femtedel av dessa elever, mellan

18 procent och 21 procent, har fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 de aktuella åren. Det rör sig för de aktuella åren, totalt sett, om mellan 5 580 elever och 5 920 elever.

Stapeln längst till höger visar andel elever med särskilt stöd av de elever som inte har uppnått godkänt betyg i *flera* ämnen i årskurs 6, men som efter årskurs 9 blivit behöriga till nationellt program. Av dem har omkring en tredjedel fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9. Det rör sig totalt om mellan 4 810 elever och 4 870 elever de tre åren.

Diagram 11 visar andel elever med särskilt stöd av de som saknar behörighet till nationellt program efter att ha avslutat årskurs 9, uppdelat efter resultat i årskurs 6. Totalt omfattar det mellan 10 300 och 12 300 elever.

Diagram 11. Andel (%) elever med särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 bland elever i årskurs 9 som inte har uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan 2017–2019, efter vilket resultat de hade i årskurs 6.

Resultat i årskurs 6

Bland elever som hade godkänt betyg i *alla* ämnen i årskurs 6 men som, efter årskurs 9 *inte* blivit behöriga till nationellt program i gymnasieskolan, är det runt 30 procent fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 de aktuella åren. Det visas i de tre staplarna längst till vänster i diagram 11.

I de tre staplarna i mitten av diagram 11 ser vi andelar med särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 bland de elever som inte har uppnått godkänt betyg i *ett* ämne i årskurs 6 och som heller inte nått behörighet i årskurs 9. Av dem är det omkring fyra av tio som har fått särskilt stöd i årskurs 7, 8 och/eller 9 de aktuella åren.

Gruppen som saknar godkända betyg i *flera* ämnen i årskurs 6 och sedan inte uppnår behörighet till nationellt program efter årskurs 9, omfattar de tre åren mellan 5 780 elever och 6 650 elever. Andelen av dessa som har fått särskilt stöd visas i de tre staplarna längst till höger i diagrammet. Det är mellan 54 procent och 58 procent av dessa elever som har fått särskilt stöd någon gång under årskurs 7, 8 och/eller 9.

Underlag för analysen

Datakällor och population

I redovisningen ingår endast elever som fått eller skulle ha fått betyg enligt det svenska mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i grundskolan. Elever som går i internationella skolor ingår inte i redovisningen av resultaten då de läser enligt annan kursplan. Elever i waldorfskolor ingår om de har fått betyg i årskurs 6. I årskurs 9 ska de ha fått betyg enligt det svenska mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet.

Analyserna bygger på statistik som samlats in vid fem olika tillfällen, för en och samma elevkull. För elever som fått betyg i årskurs 9 vårterminen 2019 avses nedanstående tillfällen

- Terminsbetyg i årskurs 6 (avser 18 juni 2016)
- Särskilt stöd i årskurs 7 (avser 15 oktober 2016)
- Särskilt stöd i årskurs 8 (avser 15 oktober 2017)
- Särskilt stöd i årskurs 9 (avser 15 oktober 2018)
- Slutbetyg i årskurs 9 (avser 18 juni 2019)

För elever som lämnade årskurs 9 vårterminen 2017 respektive vårterminen 2018 gäller motsvarande fast två respektive ett år tidigare än varje enskilt tillfälle ovan.

I analysen ingår enbart elever med uppgift om personnummer och med uppgift om betyg i både årskurs 6 och 9. Analysen omfattar totalt 103 672 elever som slutade årskurs 9 vårterminen 2019. Motsvarande antal som slutade vårterminen 2017 och 2018 var 94 720 respektive 99 838 elever.

Antalet elever som läser olika ämnen varierar. I årskurs 6 sätts bara betyg i de ämnen som eleverna fått undervisning i under årskursen. När eleverna slutar årskurs 9 ska de däremot ha fått betyg i alla obligatoriska ämnen. I de natur- och samhällsorienterande ämnena kan skolorna besluta om att sätta blockbetyg i årskurs 6. I årskurs 9 ska däremot betyg sättas i respektive ämne inom blocken. I analysen av hur betygen förändrats i de natur- och samhällsorienterande ämnena ingår därför inte resultaten för de elever som fått blockbetyg i årskurs 6.

Av elever som avslutade årskurs 9 år 2019 var det nästan 11 procent (10 949 elever) som har särskilt stöd inom åtgärdsprogram i minst en årskurs. Omkring 6 procent särskilt stöd i en årskurs, 3 procent har särskilt stöd i två årskurser och 2 procent har särskilt stöd i tre årskurser.

Tabell 1 visar att 4 procent av samtliga elever som avslutade årskurs 9 vårterminen 2019 har haft särskilt stöd i årskurs 7, 6 procent i årskurs 8 och 7 procent i årskurs 9.

Tabell 1. Andel elever med särskilt stöd efter årskurs av elever som avslutade årskurs 9 vårterminen 2019.

Årskurs	Antal elever	Andel elever
7	4 168	4%
8	5 780	6%
9	7 625	7%

NOT: Observera att en elev kan ha särskilt stöd i flera årskurser och därför förekomma på fler än en rad i tabellen.